

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

§. I. De Revalidatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

APENDIX A D PRÆCEDENTIA.

D E
REVALIDATIONE MATRIMONIJ,
E T
DISPENSATIONE.

§. I.
DE REVALIDATIONE.

C A S U S

*Invalidi Matrimonij ex defectu consensûs, &
impedimento dirimente.*

Medericus petit conjungi Matrimonio cum Donatilla Am-
niani filia secundo genita. Pater præoptat, ut Irminam ducat
filius

filius natu majorem , utpote rei œconomicæ peritiorem , cuius cum negligentior videatur Donatilla , in hanc omnino consentire renuit , ut filius suus eam uxorem habeat : ipse quoque Ammianus detrectat hanc concedere , cupiens , ut quæ ætate præit , in Matrimonio quoque alteram præcedat , eamque non invitatus offert ; toto interim animo Medericus prosequitur suam Donatillam , lepore morum , & formâ corporis superiorem. Tandem cum nec istius , nec proprium suum Patrem à proposito posset dimovere , ne Patris indignationem incurreret , nuptias cum Irmina non tam contraxit , quàm contrahere simulavit , copulam tamen conjugalem nunquam habuit , nam scivit , hoc Matrimonium esse nullum , cognoverat enim carnaliter Donatillam sub spe futuri Matrimonij , & ob hanc quoque causam consentire in conjugium cum Irmina noluit. Nunc verò cum gnavam hanc experiatur in re domestica curanda , sui que amantem , & omni obsequiorum genere amorem mutuum provocantem , cupit eandem jam non habere putatitiam , sed veram conjugem , & irritum hætenus Matrimonium reddere validum.

Q. Quid factu opus sit , ut istud Matrimonium revalidetur ?

SYNOPSIS.

1. Quenam in hoc casu quæstiones examinanda veniant ?
2. Quid fieri debeat , quando invalidum est Matrimonium ex defectu consensûs.

SSSS

Pro-

Proponitur Sententia eorum, qui putant, ratificari unius tantum consensu è conjugibus.

3. Statuitur, & probatur Sententia contraria.
4. Ad revalidandum Matrimonium irritum ex impedimento requiritur novus consensus utriusque conjugis.
5. An etiam requiratur, ut nullitas Matrimonij Parti ignoranti manifestetur? Refertur duplex Sententia.
6. Tertia est probabilior, quæ docet, debere utrique conjugi, adeoque etiam Parti, quæ ignoravit impedimentum, constare de nullitate, ut possint de novo consentire.
7. An sufficiat, si Parti ignoranti iniiciatur suspicio, vel dubium de valore, an verò debeat habere certam noticiam de nullitate?
8. Ut renovetur Matrimonium, id fieri debere in præsentia Parochi, & testium, defendit Basilius Pontius.
9. Deciditur contrarium, quando impedimentum penitus occultum, & Matrimonium, licet invalidè, contractum est in facie Ecclesiæ.
10. Probatur conclusio, & evertuntur fundamenta opposita.
11. Movetur novum dubium, an dicta procedant etiam post condemnationem primæ Sententiæ ex 65. prohibitis ab Innocentio XI. ita ut etiam nunc revalidari possit aliquando Matrimonium, quin Parochus, & testes adesse debeant, aut nullitas Parti ignoranti manifestari?
12. Respondetur ad primum circa præsentiam Parochi, & testium.
13. Respondetur etiam ad secundum, & dicta applicantur præsentī casui.

1. **R**iplici modo evenire potest, ut Matrimonium invalidum, ac nullum sit. 1. ex defectu consensûs, vel ex parte unius tantum, vel utriusque, dum nempe vel unus, vel uterque fictè, ac simulate contraxit, solumque videri voluit præstare verum consensum, cum tamen reipsa non consenserit, sed potius dissenserit ab isto Matrimonio: vel si consensus ex metu gravi, & injusto extortus est, vel error adfuit circa substantiam, seu individuum personæ, aut circa conditionem. 2. potest esse invalidum, non ex defectu consensûs, qui abunde adest, sed ex defectu habilitatis personarum, dum inter eos intercedit impedimentum dirimens. 3. denique ex defectu solemnitatis inductæ à Tridentino, quando nempe contractum est absque præsentia Parochi, & testium. Ad revalidandum igitur Matrimonium invalidè contractum certum est, causam nullitatis, ob quam illud irritum est, auferendam, & amovendam esse, adeoque si nullum fuit Matrimonium, quia adfuit fictio, vel coactio, hæc cessare debent, si verò nullum fuit, quia ob impedimentum dirimens erant inhabiles, tolli debet istud impedimentum. Denique si fuit invalidum ex defectu præsentiae Parochi, & testium, coram Parocho, & testibus renovandum est.

§ fff 2

Plures igitur diversæ, momenti gravissimi, & inter AA. multum controversæ quæstiones in hoc casu nobis examinandæ veniunt. Videlicet 1. An ad revalidandum Matrimonium invalidè contractum ex defectu consensûs uterque conjux renovare iterum debeat suum consensum? 2. Quando conjugium irritum est ob intercedens impedimentum, an tunc, quando, & quomodo alteri conjugi, qui hujus impedimenti ignarus, bona fide contraxit, nullitas Matrimonij notificari debeat? 3. An & quando ad revalidandum, seu de novo contrahendum Matrimonium, prius invalidè contractum, de novo requiratur præsentia Parochi, & testium? De singulis istis tractandum nobis est; ac prius quidem, quæ in utramque partem Auctorum opinio sit, proponemus; inferius autem deinceps decidemus, quid in similibus casibus re ipsa fieri oporteat.

2. Ut à defectu consensûs initium faciamus, certum est, quando pars utraque fictè contraxit consensu simulate, vel per gravem, injustumque metum extorto, aut erroneo, debere ab utraque parte defectum hunc suppleri novo, ac libero vero consensu, non tantum interno, sed etiam externo per verba, vel signa de præsentia expresso. ita Sanch. l. 2. de Matr. disp. 32. n. 15. Patritius Sporer Theol. Sacramental. p. 4. c. 2. n. 447. Ratio est, quia cum consensus utriusque planè nullus fuerit, Matrimonium penitus

penitus non fuit contractum, & nec ex parte quidem inchoatum: necessarium igitur requiritur utriusque novus, & verus consensus externus, ac sensibilis, ut Matrimonium contractum, & sensibile convalescat.

Aliter loquuntur Sanch. l. 2. disp. 32. n. 9. Navarr. in manuali c. 22. n. 51. ad finem, & n. 80. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 6. n. 1. Coninck disp. 24. dub. 10. n. 90. Tamb. l. 8. de Matr. tr. 4. c. 7. §. 1. n. 5. & 9. Bonac. q. 2. de Matr. pu. 9. n. 1. Sporer l. c. alijque, quando Matrimonium fuit invalidum ex solo defectu unius tantum de conjugibus, fidei, vel ex timore consentientis, nam, ajunt, tunc sufficere, quod ea Pars, quæ prius nullum, vel non sufficientem consensum habuit, de facto verè consentiat, sive consensum suum renovet, ac suppleat, non verò esse necessarium, ut pars altera, quæ jam prius verè consenserat, de novo ipsa quoque consensum præstet. Ratio est, quia ad Matrimonium necesse non est, ut utriusque consensus actualis simul existat, sed sufficit illius moralis existentia, sicut in alijs contractibus: at conjux ille, qui verè consensit, quamdiu hunc suum contractum non revocat, censetur in eo moraliter persistere, isque moraliter, ac virtualiter perdurare, nam ex eo movetur, ut partem alteram tanquam conjugem tractet: ergo ut verum habeatur Matrimonium, & illius defectus tollatur, ex parte istius nihil

amplius requiritur, sed solum desideratur, ut jam verè, ac liberè, consentiat is quoque, cujus prior consensus simulatus, aut non liber, ac spontaneus fuit. Hinc putant, etiam opus non esse, ut pars ista certior reddatur de nullitate Matrimonij, quia hæc notitia solum desiderari potest, ut ipsa quoque suum consensum renovet, quod necessarium non est.

Confirmant hanc suam opinionem paritate, quod etiam professio Religiosa, si irrita fuerit ex defectu interni consensûs, vel ex quacunque alia causa, v. g. ob metum, defectum ætatis &c. solo alterius consensu innovato ratificetur, quamvis novus consensus Prælati, vel Capituli non accedat, atque etiam Religio nullitatem ignoret, ut clarè colligitur ex c. Significatum, De Regular. & c. 1. eod. in 6.

3. Verum etsi sententia ista probabilis sit, multò tamen probabilior, tutiorque videtur opinio contraria, etiam, quando ex defectu consensûs solum unius invalidum fuit Matrimonium, renovandum nihilominus esse utriusque consensum, neque sufficere, si unus tantum ex ijs, cujus consensus à principio defuit, eundem repetat, sive renovet. ita Palao disp. 3. de sponsal. pu. 7. §. 1. n. 7. Basil. Pontius l. 4. de Matr. c. 24. n. 3. Paulus Comitulus l. 1. Respons. Moral. q. 120. per totum. Hurtad. disp. 3. de Matr. difficult. 9. n. 33. Less. l. 2. 40

de Inst. c. 41. dub. 7. n. 66. Gobat tr. 10. cas. 11. n. 414. Wiestner art. 10. n. 185. usque ad 190. De Matr. contracto contra interdict. Eccles. Anaclet. Reif. fenstuel tom. 4. Iuris Can. in append. de dispens. super imped. §. 13. de revalidat. Matrim. n. 607. Probatur, & simul evertitur fundamentum contrariæ opinionis, quia consensus alterius conjugis ex animo consentientis, dici nequit, quod perseveret moraliter: ergo per hoc, quod accedat de novo consensus illius, qui prius fictè tantum consenserat, effici nequit, ut Matrimonium ex defectu consensus prius irritum, reddatur validum: debet igitur hæc quoque Pars de novo consentire, adeoque de novo elici consensus utriusque. Anteced. probatur, quia consensus ille ab initio nullus fuit, & invalidus, ac proinde insufficiens ad constituendum Matrimonium; nam consensus ad Matrimonium requisitus, debet esse consensus in mutuam corporum traditionem: eo ipso autem, quod alter fictè tantum contraxerit, non dabatur hic mutua corporum traditio, quia fictè contrahens nec voluit ipse jus tradere in suum corpus, nec traditum à parte altera acceptavit: ergo non potuit hic dari consensus in mutuam corporum traditionem, qualis esse debet consensus in Matrimonio, quod revocatur ad eam speciem contractum *Do, ut des*: cum verò alter non dederit, per consequens nullus fuit,

atque invalidus consensus etiam illius Partis, quæ animo sincero contrahebatur, idemque planè est, ac si consensus iste omnino non fuisset, cum esse invalidum, & prorsus non esse pro eodem habeantur. *L. Quoties ff. Qui satis dare cogantur.* Neque obest, quod Partem alteram velut conjugem tractet, quia ad hoc agendum movetur ex errore, quo putat, se verè consensisse, atque ideo verum conjugem esse, non verò movetur ex consensu suo adhuc moraliter perseverante, quia quod nunquam fuit, perseverare non potest: renovare igitur Pars quoque innocens debet priorem consensum, sive de novo consentire, ad quod agendum opus est, ut certior fiat de nullitate Matrimonij, ut sic possit præstare novum consensum, de quo mox plura. Utriusque interim plurimum confirmatur non tam definitione, quàm responsione Clementis VIII., quam dedit in simili casu, in quo unus conjugum fictè consensit, de quo cum consuleretur Comitulus, censebat ipse quidem, necessarium esse utriusque conjugis novum consensum, quia autem alij erant opinionis oppositæ, scripsit ipse ad P. Stephanum Tuccium S.I. Rom. Pœnitentiariæ Rectorem, ut à quopiam tribunali, cuius iudicio standum esset, responsum impetraret. Hic verò consuluit ipsum Pontificem, à quo hoc tulit responsum, quod P. Comitolo rescripsit Venetias; *necessarium esse novum consensum*

consensum utriusq. coram Parocho, & testibus, admonito prius marito de Matrimonij nullitate, sed ad evitandum scandalum Sanctitas sua dispensat, ut secretò inter se contrahant, renovato consensu, cum legitimatione prolis.

Quod verò dicunt Adversarij de Professione Religiosa, solo eam invalidè professi renovato consensu ratificari, nulla in hoc paritas est cum Matrimonio, nam in Professione invalidè facta ideo opus non est ad ejus revalidationem, ut ipsa quoque Religio, vel Prælatus de novo consentiat, quia defectum consentientis Prælati supplet Pontifex, qui est supremus Prælatus, dum in citatis textibus ejusmodi ratificationem Religiosi admittit, quæ vel expressè, vel implicite fit per gestationem habitûs &c. quemadmodum Tridentinum quoque Concilium *Sess. 25. c. 19. de Regular.* admittit quinquennalem perseverantiam post emissam professionem, quo tempore elapso si Religiosus velit prætereundam nullitatem suæ Professionis, eundem, ait, non ampliùs esse audiendum, quia nempe tam diuturnâ perseverantiâ præsumitur sufficienter ratificasse professionem prius nulliter factam, & ipsa Ecclesia loco Prælati ratificationem hanc acceptat, & in eandem consentit: in Matrimonio verò defectum consensûs conjugis Pontifex supplere non potest, ejus loco consentiendo: debet igitur etiam Pars illa, quæ fuit ignara consensûs

fictitiij suæ compartis, de novo consentire, atque ita requiritur consensus utriusque. *Less. l. 2. de Iure & Inst. c. 41. dub. 7. n. 66. ad finem.*

4. Quando conjugium irritum fuit, & invalidum ob inhabilitatem personarum, quia nempe intercessit impedimentum dirimens, certum est, ante omnia opus esse, ut hoc impedimentum legitima dispensatione tollatur, quæ tamen sola necdum sufficit, sed ulteriùs requiritur, ut post illius impetrationem, per quam personæ factæ sunt habiles ad contrahendum, iterum adhibeatur novus consensus, in quo nec ipse Pontifex potest dispensare, cum implicet, Matrimonium validum esse, ac subsistere sine vero, ac valido consensu: prior autem consensus inter personas adhuc inhabiles nullius erat valoris: ergo post obtentam habilitationem, vel dispensationem, poni debet novus consensus externus, qui verum Matrimonium conficiat; & quidem renovari is debet, seu de novo poni ex parte utriusque, nec sufficit, si unus tantùm consensum repetat, is nempe, qui, conscius impedimenti occulti, dispensationem procuravit, ut docent Sanch. *L. 2. de Matr. disp. 35. n. 2.* contra paucos aliquos, quos tacito nomine allegat, Basil. Pontius *L. 4. disp. 24. n. 2.* Palao *disp. 3. de Sponsal. pu. 7. §. 2. n. 1.* Bonac. *q. 2. de Matr. pu. 9. n. 6.* Coninck *disp. 24. dub. 10. n. 95.* Tamburin. *L. 8. de Matrim. tr. 4.*

c. 7. §. 2. n. 1. Navarr. Filliuc. Sporer &c. Ratio est, quia ad essentiam Matrimonij requiritur expressus, verus, & validus utriusque conjugis consensus *L. Nuptias 30. ff. De R. I. can. Sufficiat. 27. q. 2.* cum igitur consensus ille prior, totusque contractus, qui factus est, stante impedimento fuerit ex parte utriusque invalidus, ac nullus, utpote factus inter personas inhabiles, requiritur omnino, ut novus ex parte utriusque consensus eliciatur, ac si prius nihil unquam contractum fuisset, quippe per dispensationem, quæ obtenta est, personæ prius incapaces, ut sibi Matrimonio jungerentur, factæ sunt quidem habiles, ut modò possint inter se contrahere, non tamen etiam convaluit prior consensus, qui ab initio fuit invalidus, nam ut habet Regula Juris 18, in 6. *non firmatur tractu temporis, quod ab initio non subsistit*, idemque clarè patet ex c. *Vnic. De Desponsat. impub.* ubi dicitur, Sponsalia invalidè contracta cum septennio minore, in quo ætatis defectum prudentia non supplevit, legitima ætate superveniente, non convalescere, nisi novo consensu, verbis, scripto, aut facto expresso, ratificentur; igitur hîc quoque, ut valeat Matrimonium, debet ex parte utriusque novus consensus accedere, verbis, vel signo aliquo expressus. Advertunt verò Sporer p. 4. *Theol. Sacramental. c. 2. Sect. 2. n.*

449. Laym. *L. s. tr. 10. p. 4. c. 14. n. 5.* Coninck *disp. 24. dub. 10. n. 86.* cum Marco Paulo Leone *in praxi ad literas majoris Pœnitentiarii p. 2. c. 4. n. 21.* ad hoc signum expressivum sufficere quodcunque signum, vel actum, quo quis alterum tanquam conjugem tractat, ac specialiter ipsam copulam conjugalem, habitam affectu maritali, seu animo se invicem habendi in conjugem. Ut autem consensus utrinque renovetur, quocunque id modo fiat, nulla quidem difficultas est, quando uterque conjugum impedimenti, ac nullitatis Matrimonij conscius est, hi enim facile novo consensu, verbis, aut factis mutuò sibi declarato, revalidare possunt suum conjugium.

5. At difficultas maxima est, quando vel uterque, vel saltem alter è conjugibus ignorat impedimentum occultum, vel nullitatem Matrimonij, Si ambo ignorant, certum est, quæcunque pro ipsis, & per quemcunque impetrata fuerit dispensatio, non posse eos revalidare Matrimonium, seu ratificare novo consensu, cum nihil sit volitum, nisi cognitum: nequeunt ergo Matrimonium antea nullum facere de novo validum, nisi sciant, vel saltem dubitent, aut certè supponant, antea fuisse nullum, & de præsentî intendant ita contrahere, ut, etiamsi prius non fuisset validum, tamen nunc velint ritè contrahere; hoc verò

rd ut fieri possit, necessario impedimentum vel utrique, vel saltem alterutri aperiendum est, nisi præster (ut sæpè consultus est) eosdem relinquere in bona fide, quando nempe timentur scandala, aut alia incommoda inde oritura, aut ne plùs obfutur sit manifestatio, quàm profutura, de quo videri potest Patritius Sporer p. 4. *Theol. Sacramental. c. 2. n. 442. & 460.* & nos quoque de hoc suprà diximus §. 4. *De Affinitate, Casu 2. n. 5.*

Quodd si verò unus duntaxat è conjugibus sciat impedimentum, quia vel per ejusmodi manifestationem, vel undecunque demum in illius notitiam venit, alter verò illud nesciat, redit difficilis, & intricata quæstio, an tunc necesse sit, ut non solum ille, qui scivit, aut nunc scit impedimentum, de novo contrahat, quod certò debet fieri, sed insuper oporteat, ut altera quoque Pars, quæ nihil scit de impedimento, de illo certior reddatur, ut & ipsa possit de novo contrahere? Triplex hac in re AA. opinio est. Corduba L. 1. *Questionarij quæst. 11. art. 2. dicto 1.* Dominic. Sorus 4. *dist. 29. q. 2. a. 1. dub. ult.* alijsque apud Sanch. L. 2. *disp. 36. n. 1.* opinantur, sufficere, ut solus conscius impedimenti de novo consensum exprimat per aliquem actum externum, sive verbis, sive factis, v. g. per copulam affectu conjugali habi-

tam, nec esse necessarium, ut altera Pars impedimenti ignara ullo modo moneatur, nec in confuso quidem vel de nullitate Matrimonij, vel de novo consensu eliciendo, nam ipsa v. g. reddente copulam ab altero petitam, jam adest, inquit, sufficiens consensus, & quidem externus, hæc enim ipsa redditio, ut relata ad consensum primum non revocatum, quamvis tunc invalidum, & ut conjuncta cum petitione alterius facta animo revalidandi Matrimonij, sufficienter constituere potest novum contractum Matrimonij.

Alij, veluti Petrus de Ledesma q. 45. *de Matr. a. 3. dub. ult. §. Sed dubium est.* Cajet tom. 1. *Opuscul. tract. 12. de Matr. q. 2.* Eman. Rodriq. tom. 1. *Summæ c. 219. n. 2.* docent, requiri quidem utriusque consensum novum expressè, sed non esse necessarium, ut ullo modo alteri ignorantia indicetur impedimentum, sive nullitas Matrimonij, verum sufficere, ut Pars ea, quæ conscia est, obineat ab altera comparte, v. g. uxor à viro nullitatis prorsus ignaro, ut pro sua, scilicet uxoris, consolatione, vel conscientie quiete, renovet consensum jam factum, & renovante viro renovet etiam ipsa uxor. Ratio istius Sententiæ est, quia sublato impedimento, sunt hæ personæ habiles ad contrahendum: ergo si de facto consentiant, consensus erit legitimus.

6. Dua-

6. Duabus hisce pravalet tertia sententia, quæ multò probabilior, & regulariter semper tenenda est. Docet hæc, ut consensus ad revalidandum Matrimonium, quod prius ex occulto impedimento invalide contractum fuit, ab utroque conjugē ritè præstetur, omnino necessarium esse, ut, obtenta dispensatione, etiam altera pars impedimenti ignara aliquo modo prudenter, & cautè certior fiat de nullitate Matrimonij prius contracti, ita Sanch. L. 2. disp. 36. n. 3. Palao disp. 3. de sponsal. pu. 7. §. 2. n. 3. Tamb. L. 8. de Matr. tr. 4. c. 7. §. 2. n. 6. Hurtad. disp. 3. difficult. 10. n. 37. Bossius de Matr. c. 2. 74. Sporer &c. eandemque mentionem nullitatis fieri debere etiam, quando conjugium nullum fuit ex defectu consensus, expressis verbis tradunt Basil. Pontius L. 4. c. 25. n. 2. Anacletus Reiffenstuel in Append. de Dispens. super imped. §. 13. de revalid. Matr. n. 607. & Wiestner n. 185, & 189, de Matr. contracto contra interdict. Eccles. cum utrobique militet eadem ratio. Probatur igitur, quòd pars ignara conscia fieri debeat hujus nullitatis, ad hoc, ut possit renovare consensum, quia nullus potest efficaciter velle de novo contrahere Matrimonium, nisi sciat, id antehac non esse validè contractum, cum ex communi axiomate nihil sit volitum, nisi sit præcognitum: ergo nisi pars ignorans agnos-

cat & ipsa aliquo modo nullitatem prioris Matrimonij, non potest in ea dari consensus efficax, quo velit de novo contrahere, sed potius credet, & supponet, suum Matrimonium jam esse legitimè contractum, atque ita præsens consensus solummodo erit approbatio quædam, vel confirmatio prioris Matrimonij, & voluntas in eo, quod nullum est, ulterius perseverandi, quod sanè non sufficit ad novum Matrimonij contractum.

Confirmantur hæc dicta tum ex Verbis Clementis VIII. supra allegatis, ubi dicit: *admonito prius marito de Matrimonij nullitate*, tum ex consuetæ praxi, & formula dispensationum, quæ in hujusmodi casibus à S. Pœnitentiaria concedi solent, in quibus expressè requiritur, ut pars nullitatem ignorans de ea certior fiat, ut videre est apud Gobat in *Quinario tract. 5. c. 37. n. 141.* & Marc. Paul. Leonem in *Praxi ad literas S. Pœnitentiariæ. p. 2. c. 4. cum eodem latore*, ut dictâ muliere de nullitate prioris consensus certioratâ, sed ita cautè, ut latoris delictum nusquam detegatur, Matrimonium cum eadem, & uterque inter se de novo secrezè, ad evitanda scandala, præmissis non obstantibus contrahere, & in eodem postmodum remanere licitè valeant, misericorditer dispenses. debet igitur parti ignoranti dari notitia, vel saltem in confuso, ac generatim Matrimonij nullitas innoscere,

T t t

ut

ut ad minimum de invaliditate suspicari, deque Matrimonio suo dubitare possit.

7. An verò hoc postremum sufficiens sit, revocari in dubium potest, illudque de facto rejicit Marcus Paulus Leo l. c. n. 12. & seq. cum Sanch. cit. disp. 36, n. 4. putans, non satis manifestari nullitatem Matrimonij, si quis uxori putativæ diceret: suspicor, te non esse uxorem meam aliqua de causa, ideo rogo te plurimum, ut causâ tranquillitatis meæ conscientiae, & consolationis, si, & quatenus opus fuerit, nos denuo pro conjugibus habeamus, sic enim ingerit solùm dubium, & suspicionem de nullitate, dubietas autem non tollit ignorantiam, cum titubans pro ignorante habeatur L. ult. C. De cond. indeb. iunctâ Glossâ V. Pro dubietate. Econtra certitudo dubitationem omnem excludit, c. Si benefici. De Præbend. & dignit. in 6. cum Glossâ V. Certiores: cum igitur pars ignorans juxta literas S. Pœnitentiariæ debeat certiorari de nullitate, seu certa reddi, non debet ipsi præcisè ingenerari suspicio, vel dubium de Matrimonio, an validum, ac legitimum sit, sed apertè docenda est, esse nullum. Mihi nihilominus cum Patritio Sporer l. c. n. 459. certum est, sufficere ejusmodi confusam impedimenti notitiam, ob quam saltem dubitare incipiat pars ignorans, aut suspicari, conjugium esse

nullum, quamvis enim omnimodam certitudinem non habeat, habet tamen cognitionem nullitatis æquivalentem: si ergo ob factam hanc mentionem novum consensum præstet de præsentī, & absolutum, cum hac expressa intentione, quodd, etiamsi non valeret Matrimonium antea factum, velit nunc de novo contrahere, valebit Matrimonium, nam eo ipso, quodd Matrimonium, prius contractum, invalidum sit, purificatur hæc conditio, & sic consensus, qui hic, & nunc sub ea conditione præstatur, transit in absolutum, quasi diceretur: si non valeret Matrimonium antè contractum, vel ex defectu consensûs, vel ex quacunque causa, volo nunc consentire, atque contrahere, & actu nunc consentio, ac contraho Matrimonium; non verò sufficeret, si uteretur hac, similivè formulâ: si scirem, Matrimonium nostrum esse invalidum, vellem de novo tecum contrahere, vel de nunc contraherem, per hoc enim non habetur actualis consensus, sed est hæc imperfecta quædam velleitas, solumque indicatur, quid futurum esset, non autem, quid actu, & de præsentī fiat, adeoque conscius de nullitate viam indagare debet, qua, nullitate aliquo modo indicatâ, consensum de præsentī eliciat per verba volo, contraho &c. v. g. ut captatâ occasione dicat conjugī in signum amoris: ita te diligo, ut si necdum essem conjugatus, aut Matrimonium

anum inter me, & te esset nullum ob aliquam causam, ut quandoque evenit, vellem tamen habere in conjugem, & ex nunc te volo, & accipio, rogans partem, ut in signum amoris id ipsum dicat. Similes modos apud Sporerum l. c. & Anacletum Reiffenstuell l. c. n. 595. aliosque invenies. Quod si quis nullitatem Matrimonij, apertius velit indicare, vel si instantius urgeatur, quia suspicionem conjugii movit, ut causam hujus dicti, ac petitionis manifestius prodatur; ipse vero nec possit, nec velit impedimentum, quod forte ex delicto ortum habuit terminis omnino patentibus manifestare, uti poterit restrictione non pure mentali, sed sensibili, dicendo, se tempore celebrationis nullum, vel non verum habuisse consensum, sic enim non mentitur, quia revera consensus ille, quem tempore contracti Matrimonij habuit, verus non fuit, & qui sufficere poterat ad Matrimonium, fuit enim nullus, utpote invalidus, esse autem nullum, & non esse, vel esse nulliter factum, & non esse factum, paria sunt, ut dictum est supra n. 3. ex L. Quoties. ff. Qui satis dare cog. atque ita docent Cardenas Cris. Theol. in propos. prohib. dissert. 2. n. 676. Wiestner l. c. n. 180. Reiffenstuell n. 596. neque impingit talis in prohibitionem Innocentij XI. damnantis restrictiones mentales in tribus propositionibus 65. à se confixis, videlicet 26. 27.

& 28. ubi solummodo interdiciuntur restrictiones pure mentales, non autem qualibet amphibologia, aut restrictiones sensibiles, quando iusta, & gravis causa adest ijs utendi, ut in citato Cardenas, & Dominico Viva videri potest, qui de iisdem propositionibus ex instituto agunt. Denique in hoc conveniunt omnes, etsi aliquo modo indicari debeat nullitas Matrimonij, nunquam tamen manifestari debere causam nullitatis, ut ipsa quoque responsio Clementis VIII. & verba, quæ habentur in forma S. Pœnitentiariæ, clare docent: *sed ita cautè, ut latoris delictum nusquam derogetur.*

8. Tertia denique quæstio hujus loci non minus difficilis est, an, quando revalidandum est Matrimonium, sive de novo contrahendum, id rursus fieri debeat coram præsentente Parocho, & testibus? id enim necessarium esse, acriter contendit Basilii Pontius L. 5. c. 6. n. 6. cum Comitolo, & alijs, quos ibi allegat, quibus accedit Card. de Lugo, qui L. 3. Respons. moral. dub. 16. n. 45 sententiam hanc velut certam supponit. Ratio est, quia Concilium Tridentinum statuit pro forma substantiali contractus Matrimonij præsentiam Parochi, & testium: atqui forma tunc adhiberi debet, quando actus producit in suo esse: ergo etiam forma à Tridentino requisita ad valorem Matrimonij tunc debet adhiberi, quando producit, seu contrahitur.

litur Matrimonium: tunc autem producit Matrimonium in suo esse, quando post obtentam dispensationem de novo renovatur consensus, cum prius Matrimonium invalidum fuerit, & prorsus nullum: ergo tunc debet adesse forma à Tridentino statuta, nimirum præsentia Parochi, & testium; idque confirmant prædicti AA. autoritate Clementis VIII. qui in responso supra allegato tanquam necessarium ponit, ut novum consensum in præsentia Parochi, & testium conjuges eliciant, quamquam in hoc ipso tunc gratiose dispensaverit, ut possent inter se rursus secreto contrahere ad evitanda scandala, nec aliter sæpius declaratum fuisse dicitur à Congreg. Cardinalium, & Sacra Rota, teste eodem Basilio Pontio.

9. Circa hanc quæstionem dicendum, si Matrimonium fuit invalidum ex defectu ipsius solemnitatis, quia videlicet clandestinè contractum fuit sine Parochio, & duobus testibus, in loco, ubi Concilium Tridentinum promulgatum est, atque receptum, debet postea procul dubio ab utroque conjuge non in occulto, sed publicè coram Parocho, & testibus renovari consensus, ut per se patet. Idem est, quando impedimentum fuit publicum, & ad forum contentiosum deductum: ita rescriptit S. Congregatio Concilij Henrico Cardinali Legato Portugalliæ anno 1579. idemque rursus censuit eadem

Congregatio die 25. Maij 1657. ut videre est apud Jac. Pignatellum: *Sancta Congregatio Eminentiss. S. R. E. Cardinalium, Concilij Tridentini interpretum, censuit, hujusmodi Matrimonia esse nulla, sed, præviâ dispensatione Sedis Apostolicæ, renovanda, servatâ formâ Concilij Tridentini, dummodo impedimenta sint publica*, aut quando periculum est, ne in foro externo, vel in facie Ecclesiæ impedimentum aliquando innotescat, vel saltem duobus testibus probari possit, quia illud Matrimonium, quod constat, vel probari potest, esse nullum, nec in se fuit validum, nec in facie Ecclesiæ præsumptum: ergo ut convalescat, necessaria est juxta Tridentini formam præsentia Parochi, & testium, qui apud Ecclesiam testari, & probare possint, Matrimonium valide fuisse contractum.

At verò quando Matrimonium, præmissis denunciationibus, contractum est in facie Ecclesiæ, id est, coram Parocho, & testibus juxta formam Concilij Tridentini, sed invalidum fuit ex defectu consensus, vel alio occulto impedimento, necesse non est, Parochum & testes iterum adhibere, sed sufficit ad Matrimonium istud revalidandum, ut ipsi conjuges, habitâ prius nullitatis cognitione, vel formali, vel saltem æquivalente, inter se solos secreto consensum renouent. ita longè communior, quam tenent Sanch. *L. 2. disp. 37. n. 2.* Navarr. in *Manuali* c.

22. n. 70. & L. 4. *Consilior. Tit. de Sponsal. Consil. 14. n. 15.* Palao *disp. 3. de Sponsal. pu. 7. §. 3. n. 20.* Laym. L. 5. *tr. 10. p. 4. c. 14. n. 4.* Coninck *disp. 24. dub. 10. n. 82.* Bonac. q. 2. *de Matrim. pu. 9 n. 4.* Rebellus *de Oblig. iust. p. 2. L. 2. q. 9. n. 5.* Perez *de Matrim. disp. 39. Sect. 4.* Sporer, & alij, & ex RR. Canonistis Barbosa *de Offic. & potest. Episc. alleg. 32. n. 157.* Valleng. *De Clandest. despons. n. 10.* Zoësius *cod. tit. n. 17.* Eman. Gonzalez *in c. 21. de Sponsal. n. 5.* Engl §. 1. n. 5. *De Divortijs.* Pirhing *de Clandest. despons. n. 8.* Jac. Wex *in Ariad. Carolino. Canon. p. 5. tr. 2. de Sponsal. Controv. 6. per totum.* Anaclet. Reiffenstuel. *c. n. 660. & seqq.* Jac. Pignatellus *Consult. Canonicar. tom. 8. Consult. 27. n. 2. & seqq.* Marcus Paulus Leo *l. c. n. 18.*

10. Probat hęc conclusio, quia Concilium Trident. dum *Sess. 24. de Reform. Matr. c. 1.* annullat Matrimonia sine præsentia Parochi, & testium contracta, non se extendit ad hunc casum, quo Matrimonia, etsi invalidè, sed tamen in facie Ecclesiæ coram Parocho, ac testibus contracta sunt, siquidem tota ratio, ob quam Concilium præfatam legem condidit, fuit ista, ut gravia peccata, & scandala evitarentur, quæ ex clandestinis Matrimonijs oriri solebant, cum plures, postquam in Matrimonio clandestinè contracto aliquamdiu vixissent, affectu tædio,

& aversione uxorum, easdem liberè defererent, & cum alijs deinde publicè contraherent, quia priores illæ Matrimonium probare non poterant, sicque fiebat, ut in continuo deinceps adulterio viverent, quæ mala non possunt timeri in ijs, qui, licet invalidè propter impedimentum occultum, sed tamen publicè in facie Ecclesiæ contraxerunt, nam quia de impedimento non constat, habentur pro veris conjugibus, nec permittuntur transire ad alias nuptias: ergo eadem mala non imminant, & consequenter Lex Tridentina de adhibendo Parocho, & testibus ad istum casum se non extendit, quo Matrimonium occultè invalidum revalidari debet, ut hinc quoque forma à Tridentino præscripta iterum adhibeatur, sed sufficit, quòd semel jam adhibitæ fuerint solemnitates, ut possit constare Ecclesiæ de Matrimonij contractu, ne aliquando malitiosè dissolviqueat: atque hanc mentem fuisse Concilij Tridentini, testantur tres Episcopi, qui eidem S. Synodo interfuerunt, nempe Covarruvias, Guerrero, & Franc. Blanco apud Henric. l. 11. c. 3. *de Matrim. n. 6. in Comment. litt. L.* idemque declaravit Pius V. & Sacra Pœnitentiarum in praxi observat, teste Navarrol. c. in Manuali, ubi ita habet: *Sed quod valde notandum est, scilicet record. Pius V. declaravit, non esse illos necessarios (scilicet Parochum, & testes)*

testes) in contrahendo denuo Matrimonio ab ijs, qui illud publicè cum denunciatione sufficiente contraxerunt, sed propter aliquod impedimentum occultum est nullum, quo sublato oportet, ut denuo contrahatur, quod fieri possit sine ulla Parochi, & testium præsentia, antequam ad Urbem veniremus, respondimus, quæ declaratione Sacrum Penitentiariæ Prætorium frequenter utitur. En! non dicit Navarrus, ut pro sua sententia exponit Pontius, Pium V. in certo casu sibi proposito dispensasse, sed ait, eum declarasse sensum Tridentini, & ea declaratione uti Sacram Penitentiariam, quod non fieret, si talis declaratio non præcessisset.

Fundamenta Adversariorum ipsa sententiæ nostræ probatione solvuntur; ad primum nempe dicimus, Concilium Tridentinum hanc formam non exigere, quando revalidandum est Matrimonium, quod prius, etsi invalidè, contractum est in facie Ecclesiæ, cum hæc ratio, & finis istius legis cesset, & consequenter ipsa lex. Ad authoritatem Clementis VIII. qui Pio V. posterior est, & declarasse dicitur, debere ejusmodi conjuges coram Parocho, & testibus Matrimonium revalidare, si non accedat etiam quoad hoc dispensatio, prout ipse dispensavit; respondeo cum Gobat *tr. 10. n. 419* Sporer *l. c. n. 475.* & Wex *l. c. n. 13.* vel Clementem VIII. ibi non fuisse locum ex cathedra, nec voluisse quidquam definire, aut dare universalem de-

clarationem Concilij Tridentini, sed respondisse ut privatum Doctorem, qui in hoc dubio sequi tunc voluit eam opinionem, quæ ipsi videbatur probabilior, & tutior; vel si hæc ejus responsio fuit authentica declaratio, ne contradicat declarationi Pij V. de qua nobis æquè authenticè, & magis constat, intelligi debet de casu, in quo impedimentum quidem est aliquo modo occultum, sed est periculum, ne publicetur; & juxta hanc expositionem exponi quoque possunt declarationes Cardinalium, & S. R. R. quod neque nos abnuimus, sed ultrò fatemur, quando adest tale periculum, opus esse nova solemnitate Concilij Tridentini, non verò, quando impedimentum, quod Matrimonium reddidit invalidum, penitus est occultum, ita, ut nec periculum adsit, ne in foro externo, seu facie Ecclesiæ impedimentum aliquando innotescat, vel saltem duobus testibus probari possit, tunc sanè opus non est præsentia Parochi, & testium ob rationes allatas, & de hoc solo casu procedit declaratio Pij V.

II. Hic verò iterum duplex oritur dubium, illudque non leve. An hæc sententia, quod Matrimonium invalidum propter occultum impedimentum revalidari possit sine præsentia Parochi, & testium, etiam hodie in usum deduci possit? nam esto, quod probabilis sit, & fortè probabilior, tamen omnino certa

non est, & altera opposita, quæ Parochi, & testium præsentiam requirit, tutiorem esse, nemo negabit: cum igitur agatur hic de valore Matrimonij, locus esse non potest sententiæ mitiori, quia quotiescunque versamur in materia tangente valorem Sacramentorum, jam non est amplius licitum, sequi sententiam solum probabilem, relicta tutiore, sed tenemur sequi in praxi tutiorem sententiam, seu quam sequendo certi sumus de valore Sacramenti, cum propositio contraria damnata sit ab Innocentio XI. quæ inter sexaginta quinque est prima, atque ita habet: *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententiâ probabilianum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.*

Ob hanc ipsam propositionem prohibitam similiter dubitari potest de altera sententia benigniore, quæ tenet, quando absque periculo scandalij, diffamationis, vel alterius gravissimi, neque formaliter, neque æquivalenter certior reddi potest pars ignara de nullitate Matrimonij, quod tunc sufficiat, si consensus obtineatur absque ulla data notitia prioris nullitatis. Imò si neque consensus iste peti possit ab altera parte ignorante, quod tunc sufficiat, si

solus ille conjux de novo consentiat, qui nullitatis conscius est, quod utrumque fieri posse in talibus circumstantijs, docent Gobat in *Quinario* tr. 5. c. 37. n. 132. & n. 245. Dicastillo disp. 2. de Matr. dub. 10. n. 72. Sanch. l. 2. disp. 36. n. 8. & seq. Bonac. q. 2. de Matr. pu. 9. n. 7. & alij plures, quæ sententia secundum se probabilis est, at quia altera opinio, quod Pars ignara certior fieri debeat nullitatis vel formaliter, vel saltem æquivalenter, est multo probabilior, ut ipse Sanch. l. c. n. 4. fatetur: hinc judicat Anaclethus Reiffenstuel l. c. n. 605. sententiam hanc benigniorem in praxi nullatenus tutam, & licitam esse, si enim sententia docens, ad revalidationem Matrimonij nulliter contracti omnino necessarium esse, ut conjux nullitatis inscius de ea certior fiat vel formaliter, & absolute, vel saltem æquivalenter, est probabilior, hoc ipso jam non licet hanc minus probabilem, aut omnino falsam deinceps amplius sequi, quantumvis pro se habeat classici Aucthores, quia damnata est propositio, quod liceat sequi sententiam minus probabilem, relicta probabiliori, quando est quaestio de valore Sacramenti, quapropter Sporer quoque l. c. n. 460. dicit, se credere, quod sententia contraria speculativa sit omnino falsa.

12. Verum utrumque hoc dubium commodè dissolvi potest. Ad primum

num respondeo. Non obstante hac propositione prohibita potest Matrimonium, quod coram Parocho, & testibus legitime contractum est, si postea inveniatur esse nullum propter impedimentum dirimens, omnino occultum, & sine periculo publicationis, revalidari solo mutuo consensu, sine præsencia Parochi, & testium, neque subiicitur ista sententia damnationi. Ratio est, quia quamvis sint multi AA. pro parte opposita, tamen sufficienter constat ex textu Concilij Tridentini, intentionem illius non esse, comprehendere etiam istum casum, ut de novo adhibeantur solemnitates alias requisitæ in Matrimonijs, quando conjugium aliquando contractum fuit in facie Ecclesiæ, cum nulla tunc imminere pericula, quæ in nuptijs clandestinis timeri possunt; est ergo hæc sententia adhuc à principiis intrinsecis non solum probabilis, sed certa, atque adeo non minus tuta, quam opposita, sed omnino tuta, & reddens contractum, & Sacramentum omnino validum. Ita Cardenas *Crisis Theol. dissert. 2. n. 665. & seq.* ubi memoratam propositionem prohibitam, & hunc casum ex instigato examinat, & Dominicus Viva, qui & ipse recentissime scripsit in propositiones prohibitas, n. 31. in eandem propositionem. Imò si etiam transmittamus, non habere hanc sententiam omnimodam certitudinem directam, seu talem, quod nempe ita probetur

per rationes, ac fundamenta solida, ut de ejus veritate dubitare nullo modo prudenter liceat, & opposita opinio sic enervetur, ut probabilitate penitus omni careat, ac prior evadat moraliter certa ex principiis intrinsecis, certa nihilominus est certitudine quadam indirecta, aut reflexa, quæ habetur ab alijs extrinsecis principiis, nempe ex praxi consuetæ Ecclesiæ, & tribunalium Ecclesiasticorum, præsertim S. Pœnitentiariæ, & sensu communi AA. qui post Innocentium XI. de hac questione scripserunt, hæc enim sententiam istam ex proprijs intrinsecis principiis solum probabilem, vel probabiliorē, elevant ad gradum altiorē certitudinis saltem moralis, ut patet in exemplo: quando est verè probabilis sententia inter DD. quod alicui confessario competat jurisdictio pro foro interno ad absolvendum à peccato, quod alias reservatum est, tunc eo ipso certò datur aliunde hæc jurisdictio ex principio quodam extrinseco, nempe ab usu Ecclesiæ, quæ tali casu supplet, & tribuit re ipsa jurisditionem, ut habet totius Ecclesiæ praxis, juxta quam Confessarij absolvere solent ex opinionibus verè probabilibus circa jurisditionem; ergo hinc quoque, licet solum esset probabile, quod Parochus, & testes non debeant necessario adesse, sit tamen hæc opinio moraliter certa ex usu, & praxi Ecclesiæ, Satræ Pœnitentiariæ, & aliorum

rum tribunalium Ecclesiasticorum. ita
Wex p. 5. *Ariadnes Carolino-Canonica*
tr. 2. *Controv.* 6. n. 21. & seqq. Ni-
hilominus non desinam hic annota-
tare, quod sapienter monent Sporer
l. c. n. 465. & Tamburin. l. 3. de Ma-
trim. tr. 5. c. 7. §. 3. n. 8. in hæc ver-
ba: sanum est consilium, advocare
Parochum, testesque, quantum
fieri potest, in revalidatione Matri-
monij, ut litibus de nullitate Matri-
monij aditus præcludatur. Quando
autem subest aliquod periculum, si
Parochus advocetur, opportunum
remedium est, ut confessorius obti-
neat ab eodem Parocho licentiam
assistendi, qua obtentâ, adhibitis
duobus fidissimis testibus, in soli-
tario cubiculo Matrimonium revali-
detur. Si neque hoc facile fieri pos-
sit, tutò amplecti possumus senten-
tiam hîc propositam, cum sanè obli-
gatio non sit, hos adhibendi, sed
pro majore securitate, & conscien-
tiæ tranquillitate prudenter suadea-
tur.

13. Ad alterum quoque respon-
deo, & lubens fateor, locum non
esse Sententiæ mitiori, nempe,
quòd possit revalidari Matrimo-
nium, etsi ignarus impedimenti de
præcedente nullitate certior non
fiat, & consensus utrinque expressè
non renovetur, fateor, inquam,
minimè nos posse sequi hanc Sen-
tentiam minùs probabilem, & mi-
nùs tutam, quando non adest ex-

trema necessitas, quæ nos compella-
t ad eam amplectendam; at verò in ca-
su extremæ necessitatis, in quo v. g. fæ-
mina periclitaretur de vita, & non
inveniretur via secura faciendi virum
certiorem de nullitate Matrimo-
nij, vel timeri deberent gravissi-
ma scandala, & infamia, veluti si
esset periculum, ne v. g. vir nulli-
tatis admonitus, recusaturus sit de-
nuo contrahere, quo pacto remane-
ret fæmina remedio destituta, fan-
nis aliorum exposita, malo in pro-
les quoque, si quæ fortè adessent,
redundante, tunc sanè licitè eligi-
mus opinionem hanc benigniorem,
etsi in se, & abstrahendo ab his cir-
cumstantijs, minùs tutam, atque
etiam minùs probabilem, ut omi-
tatur impedimenti manifestatio;
cautela tamen adhibenda est, ut
alter conjux, quamvis inscius nul-
litis, consensum nihilominus re-
novet. Ratio est, quia extrema
necessitas facit, ut, quæ in communi-
bus circumstantijs sunt indecentia
respectu Sacramentorum, quæque
per se fieri nequeunt, in hac, &
similibus circumstantijs licitè fieri
possint: sic quamvis administrare
Baptismum permissum non sit in
aqua rosacea, vel in lixivio, quan-
do habetur aqua naturalis, de qua
dubium esse nequeat, hac tamen
deficiente, & in extrema necessita-
te, qui baptizat in aqua rosacea,
vel in lixivio, nullam infert irreve-
rentiam

Uuuu

rentiam

rentiam Sacramento, neque impingit in propositionem prohibitam, nam ea damnatio se non extendit ad extremam necessitatem, in qua etiam modica probabilitas potest sufficere, ut ostendit Cardenas p. 1. *Crisis Theol. diss.* 9. c. 8. n. 133. & in propositiones prohibitas ab Innocentio XI. *dissert.* 2. in 1. *prop.* n. 678. & *dissert.* 4. in *prop.* 3. n. 56. ergo quamvis ad revalidandum Matrimonium, quod ex occulto impedimento irritum est, per se ordinariè necesse sit, ut ignorans certior fiat de nullitate, si tamen urgeat gravissima necessitas, qualis est, si ante Matrimonium v. g. femina carnaliter peccavit cum fratre sui mariti, nec inveniri potest modus, quo sine manifestatione proprii sui delicti impedimentum dirimens viro manifestet, tunc utique maxima ista necessitas efficit, ut possit in praxi eligi opinio solum probabilis circa valorem, relicta probabiliori, & tutiore, quia ob dicta mala, quæ impendent, adest moralis impossibilitas eligendi in praxi opinionem tutiorem.

Quod si etiam hæc cautela adhiberi tunc non possit, ut tacitâ nullitate eliciatur tamen novus consensus ab ignorante, quia v. g. hæc ipsa talis petitio suspicionem marito ingeret, unde grave malum feminae imminere queat; vel si maritus de consensu interpellatus respondere renuit, ex altera autem parte de-

bitum petit ab uxore, quod ipsa sine scandalo nequit subterfugere, tunc potest absque verbis denuo Matrimonium illud consistere, seu revalidari, copulâ affectu maritali habitâ ex parte sua, nam ex parte alterius, cum putet, esse verum Matrimonium, constat, eo affectu ipsam haberi, idque sufficit, etiamsi alter ignoret, prius Matrimonium fuisse invalidum, nec opus est aliquid dicere de novo consensu, sed potest totum dissimulari, & tunc hoc agi in praxi, nam esto, hæc opinio extra necessitatem parum probabilitatis habeat, accedente tamen gravissima necessitate accrescit illi major probabilitas, ut antea ostensum est. ita rursum Cardenas n. 681. in 1. *prop.* prohib.

Si modò, quæ hæctenus copiosè dicta sunt, applicentur ad casum præsentem, non operosum erit, statuere, quid factu opus sit, ut Matrimonium inter Irminam, & Medericum, obtentâ dispensatione, revalidetur, quod nullum, ac irritum est ex duplici capite, videlicet ob defectum consensûs in Sponso, & propter affinitatem contractam cum Irmina ex fornicatione, quam habuit cum ejusdem sorore Donatilla: consideratis videlicet circumstantiis, an sine gravi periculo detegi ullo modo possit nullitas hujus conjugij parti ignoranti, & renovari utriusque consensus, id faciendum

dum erit, quod vel præcipit fieri Ecclesiæ, si fieri absque magno incommodo possit, aut quod, si periculum imminet, fieri in necessitate permittit, eo modo, quod dictum est.

§. II.

DE DISPENSATIONE.

CASUS AGITATUS.

*Invalidi Matrimonij ex occulto impedimento
Consanguinitatis.*

Philibertus Princeps è sua familia ultimus in linea Catholica, futurus olim ingentium bonorum hæres, & Successor, ne, si fortè contingeret, ipsum fatis concedere improlem, integræ Provinciæ devolverentur ad agnatos heterodoxos cum periculo Religionis, Sidoniam è Principe pariter sanguine pro-
gnatam uxorem duxit, contracto publicè Matrimonio in facie Ecclesiæ, quod novi conjuges deinceps etiam bona fide consummarunt. At postquam aliquot septimanis cohabitarunt, præter spem omnium adest, qui ex familiæ utriusque genealogia ostendit, quarto Consanguinitatis gradu ipsos conjunctos
Uuuu 2 esse.